

تغییرات در زیرساخت‌های صدور، پذیرش، پرداش و تبادل چک‌ها

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
اداره نظام‌های پرداخت
بهمن ۱۳۹۹

فهرست مطالب

- ✓ تاریخچه قانون اصلاح قانون صدور چک
- ✓ مفاد و مهلت‌های تعیین شده در قانون اصلاح قانون صدور چک
- ✓ اقدامات حوزه فناوری اطلاعات در اجرای قانون اصلاح قانون صدور چک
- ✓ شمای کلی ارتباطات سامانه‌های بانک مرکزی
- ✓ نکات و ملاحظات

قانون اصلاح قانون صدور چک

تعداد مواد قانونی

۱۱ ماده

تاریخ تصویب در صحن
علنی مجلس شورای
اسلامی

۱۳۹۷/۰۷/۱۳

تاریخ تأیید شورای نگهبان

۱۳۹۷/۰۸/۲۳

تاریخ ابلاغ

۱۳۹۷/۰۹/۰۳

مفاد قانونی و مهلت‌های مقرر

تبصره ۲ ماده ۶

ابلاغ ضوابط چک موردی

۱۳۹۸/۰۹/۲۱

تبصره ماده ۱

ابلاغ قوانین و مقررات

مرتبط با چک دیجیتال از

سوی بانک مرکزی

۱۳۹۸/۰۹/۲۱

۱۳۹۹/۰۹/۲۱

ماده ۲۱ مکرر

جلوگیری از تخصیص دسته چک، صدور چک جدید و استفاده از چک موردی برای افراد ورشکسته، معسر از پرداخت محکوم‌به یا دارای چک برگشتی رفع سوء اثر نشده

صیاد ۲ - صیاد (پیچک))

ماده ۲۱ مکرر
ایجاد امکان استعلام آخرین وضعیت صادر کننده چک (سقف اعتبار مجاز، سابقه چک برگشتی در سه سال اخیر و میزان تعهدات چک‌های تسویه نشده

(استعلام صیاد)

۱۳۹۹/۰۹/۲۱

۱۳۹۹/۰۹/۲۱

ماده ۲۱ مکرر

محدودیت صدور برگ چک به میزان اختلاف سقف اعتبار مجاز و تعهدات چک‌های تسویه نشده

(صیاد (پیچک))

تبصره ۱ ماده ۲۱ مکرر
تسویه کلیه چک‌ها در سامانه چکاوک / مدت صدور و

آخرین مهلت ایجاد ابتدای سال ۱۴۰۰

۱۳۹۹/۰۹/۲۱

سامانه‌های طرح تحول چک

سامانه استعلام صیاد

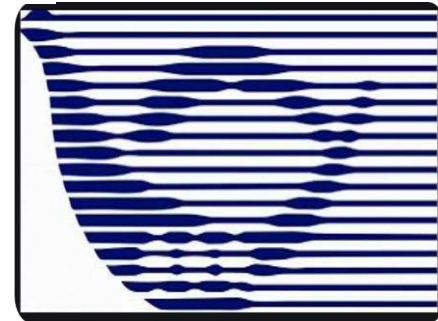
سامانه صیاد ۲

چک دیجیتال

سامانه صیاد (پیچک)

سامانه چکاوک

اقدامات حوزه فناوری اطلاعات بانک مرکزی

۱

چک
دیجیتال

- ابلاغ الزامات صدور و پردازش چک دیجیتال (نامه شماره ۱۹/۱۳۷۶۳ مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۹)
- راهاندازی زیرساخت امضای همراه
- اعمال تغییرات در زیرساخت صیاد جهت صدور چک دیجیتال
- اعمال تغییرات در زیرساخت چکاوک جهت پردازش چک دیجیتال

۲

صیاد
(پیچک)

- راهاندازی زیرساخت ثبت نقل و انتقالات چک براساس ماده ۲۱ مکرر تحت عنوان صیاد (پیچک)
- ابلاغ مستندات فنی و اجرایی پیچک (نامه شماره ۷۳۷۶۳/۹۹ مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۹)
- اعمال کنترل‌های مربوط به صدور چک توسط صادرکننده دارای محدودیت‌های قانونی (سابقه چک برگشتی، معسر و ...) از طریق پیچک
- اعمال محدودیت‌های مربوط به صدور چک بیش از سقف اعتبار مجاز از طریق پیچک

۳

صیاد ۲

- ابلاغ مستند فنی نسخه جدید سامانه صیاد (نامه شماره ۹۹/۱۳۸۰۶۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۰۶)
- اعمال کنترل‌های مربوط به تخصیص دسته چک به اشخاص دارای سابقه چک برگشتی، معسر و محکوم‌به براساس ماده ۲۱ مکرر
- توسعه زیرساخت استعلامی صیاد براساس مفاد ماده ۲۱ مکرر (اعلام سابقه چک برگشتی، تعداد چک‌های تسویه نشده، سقف اعتبار متقاضی)
- فراهم شدن امکان صدور چک تضمینی از طریق صیاد

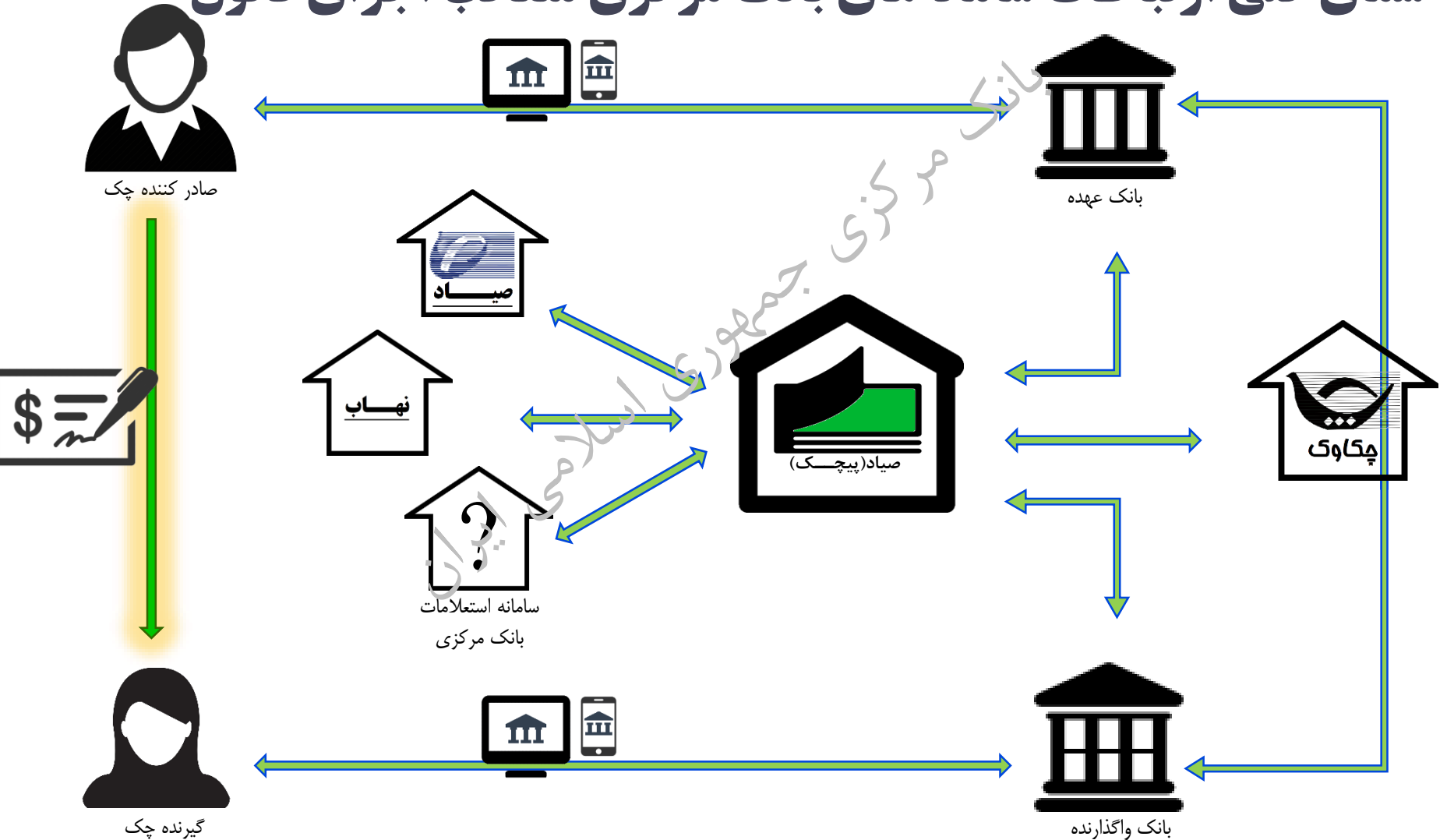
۴

چکاوک

- ابلاغ مستند فنی نسخه جدید سامانه چکاوک (نامه شماره ۹۹/۲۱۵۱۱۸ مورخ ۱۳۹۹/۰۶/۲۳)
- اعمال کنترل‌های پرداخت چک براساس استعلام از پیچک طبق مبلغ، تاریخ و هویت ذی‌نفع نهایی چک
- فراهم شدن امکان پردازش چک تضمینی در کانال مجزا
- فراهم شدن امکان گردش اطلاعات شناسه چک برگشتی در سامانه چکاوک

شمای کلی ارتباطات سامانه‌های بانک مرکزی متعاقب اجرای قانون

فرایند صدور چک

(۱) درخواست ثبت چک در تعامل با بانک عهده:

- تعیین اقلام چک توسط صادرکننده: شناسه صیاد - سری و سریال - تاریخ - مبلغ - کد شناسائی گیرنده

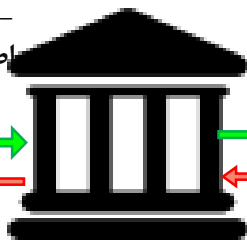
- استعلام مشخصات گیرنده (از **نهاب** یا ...) توسط بانک
- کنترل نام گیرنده و ارسال اطلاعات توسط صادر کننده

صاحب حساب
(صادر کننده چک)

(۵) نمایش نتیجه

بانک عهده

(۲) ارسال مشخصات چک

(۳) انجام کنترل های تاریخ چک، صحت شناسه صیاد و دریافت اعتبار و عدم چک برگشتی با استعلام از **صیاد**، داشتن مانده اعتبار کافی، نداشتن چک برگشتی، حیات صادر کننده و گیرنده با استعلام از **نهاب**

(۴) ارسال پادشخ

و ثبت درخواست صدور چک و قرار دادن **موقت** آن در کار تابل گیرنده چک

صیاد (پیچک)

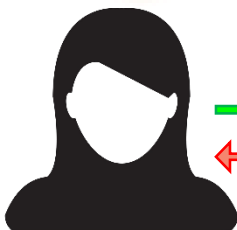
(۸) دریافت چک

(۶) اطلاع رسانی مشخصات چک

(۹) اعلام تائید

(۷) انجام استعلام و کنترل مشخصات

گیرنده چک

(۱۳) نمایش نتیجه

بانک مشتری

(۱۲) ارسال پاسخ

(۱۱) - کنترل اقلام دریافتی با مشخصات چک (جهت اطمینان از ویرایش نشدن) - کنترل وضعیت چک ثبت موقت (باشد)

- ثبت نتیجه تایید و قرار دادن **قطعی** در کار تابل گیرنده چک

(۱۰) ارسال تائید مشتری به همراه اقلام دریافت شده در گام ۷

نکات و ملاحظات

اقدامات اجرایی قانون صدور چک

ردیف	نام سامانه	نوع اقدام	زودترین (بهترین)	دیرترین (بدترین)		
۱	صیاد (سیچک)	آمادهسازی درگاههای نوین جهت استفاده مشتری (اینترنت- موبایل) + سایر درگاهها (تلفن بانک و خودپرداز) (پیاادهسازی سرویسهای پایه شامل ثبت؛ تایید؛ انتقال و استعلام دارنده و ترجیحاً استعلام صادرکننده)	۱۳۹۹/۱۰/۲۰	۱۳۹۹/۱۲/۱۰		
		آمادهسازی امکان کنترل چک در شعب به منظور عدم پرداخت چک ثبت نشده در صیاد (پیچک) به صورت درون بانکی: ۱. عملیاتی نمودن سرویسهای نقدشوندگی در سامانه متمرکز بانکی (سرویسهای استعلام نقدشوندگی، نقدکردن درون بانکی، ابطال، مسدودی، رفع مسدودی، Blocking و Un Blocking) آموزش کارکنان شعب در استفاده از پرتال بانک مرکزی در زمان پرداخت چک به صورت درون بانکی (تا زمان پیاادهسازی سرویسهای قید شده در بند ۱ در سامانه متمرکز بانکی)	۱۴۰۰/۰۳/۲۰	۱۴۰۰/۰۶/۲۰		
		آموزش اولیه	۱۳۹۹/۱۰/۲۵	۱۳۹۹/۱۰/۲۵		
		آموزش کارکنان شعب + مراکز تماسی + تارنما و ...	۱۳۹۹/۱۲/۱۰	۱۳۹۹/۱۱/۲۰		
		اطلاع رسانی به مشتریان	ارسال پیامک	۱۳۹۹/۱۱/۲۰	۱۳۹۹/۱۱/۲۰	
			چاپ بروشور + تیزر	۱۳۹۹/۱۱/۲۰	۱۳۹۹/۱۱/۲۰	
			امکان ثبت در صیاد	۱۳۹۹/۱۰/۲۵	۱۳۹۹/۱۰/۲۵	
			آمادهسازی تجهیزات شخصی سازی	۱۳۹۹/۱۲/۱۰	۱۴۰۰/۰۱/۱۰	
		۲	آمادهسازی صدور و توزیع چکهای جدید (صیاد ۲)	سفارش چاپ دسته چک جدید (صیاد ۲)	۱۳۹۹/۱۱/۰۱	۱۳۹۹/۱۱/۲۰
				توزیع دسته چک جدید در کلیه شعب	۱۳۹۹/۱۲/۱۰	۱۴۰۰/۰۱/۱۰
پیاادهسازی تکسرویس اقلام اطلاعاتی چکهای شخصی سازی شده (اطلاعات سری و سریال)	۱۳۹۹/۱۰/۲۰			۱۳۹۹/۱۲/۲۰		
۳	صیاد نسخه دوم	پیاادهسازی مابقی سرویسهای صیاد ۲ (درخواست صدور چک، پیگیری، لغو و ابطال، ...)	۱۳۹۹/۱۰/۲۰	۱۴۰۰/۰۲/۳۰		
		اتصال به نسخه ۴	۱۴۰۰/۰۲/۲۰	۱۴۰۰/۰۳/۳۰		

ابلاغ زمان بندی پروژه های مرتبط با چک

صدور و توزیع چک‌های جدید از فروردین ماه و ممنوعیت توزیع چک قدیمی از زمان مزبور

عدم امکان صدور چک‌های جدید در وجه حامل

ظهرنویسی چک‌های جدید در سامانه صیاد (پیچک)

کنترل و حصول اطمینان از ثبت چک در سامانه (پیچک) در زمان نقد کردن چک و تطبیق اطلاعات تاریخ، مبلغ و هویت گیرنده توسط شعبه

عدم پرداخت وجه چک جدید در صورت عدم ثبت در سامانه صیاد (پیچک)

کنترل برگشت ۸۰ درصد از برگه چک‌ها در زمان ارسال درخواست به سامانه صیاد براساس ماده ۶ دستورالعمل ماده ۶ اصلاحی قانون صدور چک - بخشنامه شماره ۹۹/۳۳۱۴۲۹ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۶

پرسش و پاسخ

سرویس‌های قابل استفاده در سامانه صیاد (پیچک)

اداره نظام‌های پرداخت

بهمن ۱۳۹۹

فهرست مطالب

✓ انواع سرویس‌های سامانه ضیاء (پیچک):
✓ سرویس‌های قابل استفاده عموم مشتریان شبکه بانکی

✓ سرویس‌های قابل استفاده در شعب

سرویس‌های قابل استفاده عموم مشتریان شبکه بانکی

۱- سرویس **ثبت چک**

۲- سرویس **استعلام چک توسط دارنده (ذی نفع)**

۳- سرویس **تایید چک توسط گیرنده**

۴- سرویس **انتقال چک**

۵- سرویس **استعلام چک توسط صادرکننده**

۶- سرویس **استعلام وضعیت انتقال (چک‌های دارای چند ذی نفع)**

۷- سرویس **استعلام وضعیت اعتباری صادرکننده چک**

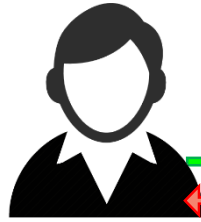

فرایند صدور چک

(۱) درخواست ثبت چک در تعامل با بانک عهده:

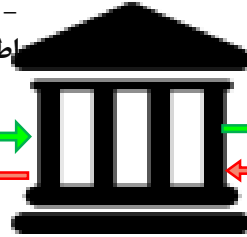
- تعیین اقلام چک توسط صادرکننده: شناسه صیاد - سری و سریال - تاریخ - مبلغ - کد شناسائی گیرنده
- استعلام مشخصات گیرنده (از نهاد)
- کنترل نام گیرنده و ارسال اطلاعات توسط صادر کننده

صاحب حساب
(صادر کننده چک)

(۵) نمایش نتیجه

بانک عهده

(۲) ارسال مشخصات چک

(۴) ارسال پاسخ

(۳) انجام کنترل های تاریخ چک، صحت شناسه صیاد و دریافت اعتبار و عدم چک برگشتی با استعلام از صیاد، داشتن مانده اعتبار کافی، نداشتن چک برگشتی، حیات صادر کننده و گیرنده با استعلام از نهاد

و ثبت درخواست صدور چک و قرار دادن موقت آن در کارتابل گیرنده چک

صیاد (پیچک)

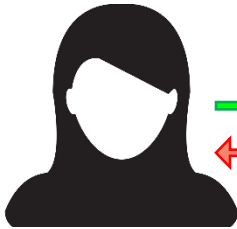
(۸) دریافت چک

(۶) اطلاع رسانی مشخصات چک

(۹) اعلام تائید

(۷) انجام استعلام و کنترل مشخصات

گیرنده چک

(۱۳) نمایش نتیجه

بانک مشتری

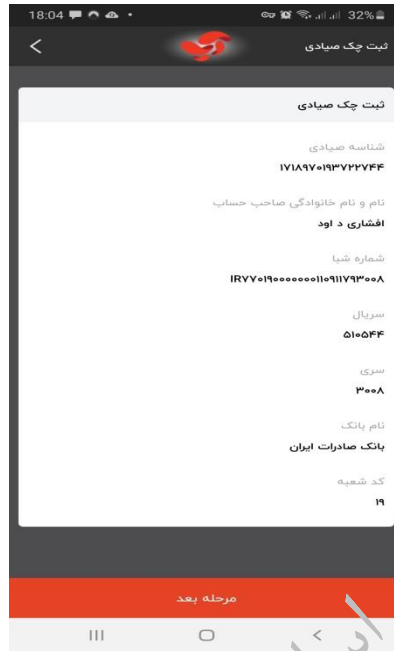
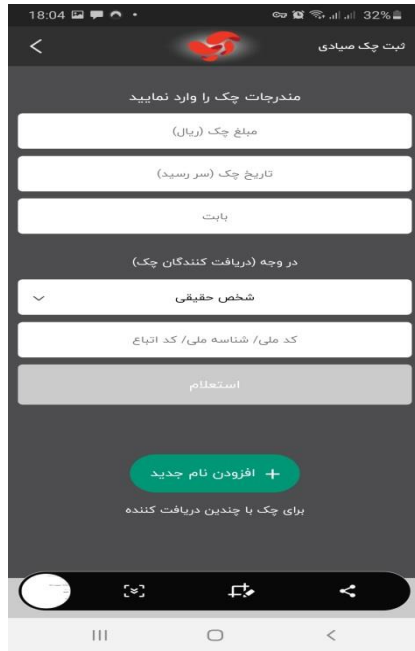
(۱۲) ارسال پاسخ

(۱۰) ارسال تائید مشتری به همراه اقلام دریافت شده در گام ۷

(۱۱) - کنترل اقلام دریافتی با مشخصات چک (جهت اطمینان از ویرایش نشدن)
- کنترل وضعیت چک ثبت موقت (باشد)
- ثبت نتیجه تایید و قرار دادن قطعی در کارتابل گیرنده چک

سرویس‌های در دسترس عموم – **ثبت چک**

✓ صادر کننده چک پس از توافق با گیرنده و تعیین ارقام برگه چک، لازم است مشخصات چک را در سامانه صیاد (پیچک) ثبت نماید. برای این منظور، شخص یاد شده می‌تواند از طریق درگاه‌های نوین بانک خود و یا برنامک‌های موبایلی ارائه دهنده خدمت یاد شده (قابل دسترس در وب سایت شرکت شاپرک) و حتی مراجعه حضوری به شعبه (الزاماً) بانک صادرکننده دسته چک) خدمت فوق را دریافت نماید.

سرویس‌های در دسترس عموم – سرویس **استعلام و تایید (رد)** چک توسط گیرنده (ذی نفع)

✓ گیرنده چک پیش از اتمام معامله و در هنگام دریافت برگه چک، ابتدا با وارد نمودن شناسه صیادی و شناسه هویتی خود (کد ملی، شناسه ملی یا کد فراگیر اتباع خارجی)، ابتدا مندرجات چک را **استعلام** نموده و در صورت صحت و مطابقت آن با برگه چک،

اقدام به تایید می‌نماید.

10:52 19%

← تایید یا رد چک

هشدار: مادامی که برگ چک را دریافت نکرده اید، از تایید چک خودداری فرمائید.

اطلاعات چک

شماره سریال چک ۰۲۸۰۳۵۴

شماره شبا IR۵۳۰۱۹۰۰۰۰۰۰۰۱۰۳۰۱۴۰۶۱۰۰۶

مبلغ چک ۵۵

تاریخ چک ۱۳۹۹/۱۰/۲۰

شرح تسته

کد بانک ۱۹

کد شعبه ۱۹۰۲۹۰۱

اطلاعات دریافت کنندگان

نام و نام خانوادگی د. افشاری

کد ملی ۰۰۷۸۱۱۶۴۲۲

تایید عدم تایید

10:52 18%

← تایید یا رد چک

عدم تایید اطلاعات چک

لطفا دلیل عدم تایید اطلاعات چک را مشخص کنید

عدم تطابق ذینفعان

عدم تطابق مبلغ

عدم تطابق تاریخ

عدم تطابق سایر اطلاعات مندرج بر روی چک

لغو معامله

تصمیم به عودت چک

مخدوش بودن اطلاعات چک

ثبت وضعیت

سرویس‌های در دسترس عموم – سرویس انتقال چک

این سرویس جهت انتقال یک برگ چک توسط دارنده (مالک فعلی) چک استفاده می‌شود. دارنده چک پس از توافق با گیرنده(ها) لازم است مشخصات انتقال را در سامانه پیچک ثبت نماید.

از صحت اطلاعات چک اطمینان دارید؟

اگر از صحت اطلاعات چک اطمینان دارید برای تایید نهایی و ثبت چک روی دکمه ی زیر ضربه بزنید

بلی

سرویس‌های در دسترس عموم – سرویس **استعلام وضعیت انتقال چک**

✓ در خصوص انتقال چک‌هایی که ذی‌نفع مشترک (چک صادر شده در وجه چندین ذی‌نفع) دارند، هر یک از ذی‌نفعان این امکان را خواهند داشت تا مشخصات انتقال چک را از طریق درگاه ارائه شده توسط بانک خود، استعلام نمایند.

✓ جهت اطلاع هر یک از ذینفعان از مشخصات ثبت شده و وضعیت تأیید سایر ذی‌نفعان از انتقال، هر یک از آنان می‌توانند با انجام استعلام از داده‌های ثبت شده انتقال چک مطلع شوند.

✓ **اهم ورودی‌های سرویس:**

- کد شناسایی دارنده، شناسه صیاد

✓ **اهم خروجی‌های سرویس:**

- مبلغ، تاریخ سررسید، نوع چک، وضعیت چک، وضعیت ضمانت، وضعیت مسدودی، وضعیت قفل‌شدن، لیست دارندگان چک به همراه آخرین وضعیت رد یا تایید توسط آنان و همچنین تاریخ آخرین رد یا تایید توسط هر یک از ذی‌نفعان

سرویس‌های قابل استفاده در شعب – سرویس **استعلام چک**

- ✓ پیش از اجرای برخی از فرآیندها و در شرایطی که عامل فرآیند (بانک، مشتری) نیاز به اطلاع از مشخصات چک و صحت مالکیت آن دارد از این سرویس استفاده می‌شود.
- ✓ این سرویس علاوه بر ارائه در سامانه‌های متمرکز بانکداری بانک‌ها، از طریق درگاه خدمات الکترونیک بانک مرکزی نیز به کاربران شعب ارائه می‌گردد.

The screenshot shows the 'استعلام چک' (Check Inquiry) form on the CBIPichak website. The form includes the following fields:

- شماره شهاب (Shehavar Number): A text input field.
- کد ملی (National ID Code): A dropdown menu.
- مشتری حقیقی (Natural Person): A checkbox.
- شناسه صیاد (Merchant ID): A text input field.
- نوع مشتری (Customer Type): A dropdown menu.

There is a blue 'استعلام' (Inquire) button at the bottom right of the form. To the right of the form is a sidebar menu titled 'سامانه صیاد' (Merchant System) with the following options:

- استعلام چک (Check Inquiry)
- لغو ثبت چک توسط شعبه (Cancel check registration by branch)
- تقد کردن درون بانکی (Intra-bank clearing)
- ابطال چک (Check cancellation)
- چک Lock/Unlock (Check Lock/Unlock)
- مسدودی/رفع مسدودی چک (Check suspension/removal of suspension)
- راهنمای کاربر (User Guide)

سرویس‌های قابل استفاده در شعب – سرویس لغو ثبت چک توسط شعبه

✓ در صورت به اتمام نرسیدن معامله (تحت هر شرایطی) و در اختیار داشتن برگ چک توسط صادرکننده، وی می‌تواند (الزاماً) با مراجعه به یکی از شعب بانک عهده، «درخواست لغو ثبت» را ارائه نموده و پس از اعمال اصلاحات مورد نیاز بر برگ چک، داده جدید چک را نیز با استفاده از سرویس ثبت چک مجدداً ثبت نماید.

✓ این سرویس علاوه بر ارائه در سامانه‌های متمرکز بانکداری بانک‌ها، از طریق درگاه خدمات الکترونیک بانک مرکزی نیز به کاربران شعب ارائه می‌گردد.

سرویس‌های قابل استفاده در شعب – سرویس **قفل نمودن چک (Lock)** توسط شعبه

✓ با هدف جلوگیری از انجام فرایند دیگری بر برگ چک، در هنگام نقد شدن (هم نقد شدن در سررسید و هم پیش از تاریخ سر رسید) و پیش از ثبت اطلاعات در چکاوک، کاربر شعبه می‌بایست این سرویس را فراخوانی نموده و پس از اطمینان از صحت اطاعات ثبت شده در سامانه، با «قفل نمودن» برگ چک از صورت گرفتن سوء استفاده‌های احتمالی جلوگیری نماید.

صفحه اول اخبار و اطلاعات خدمات فرمها و دستورالعملها ارتباط با ما

شما اینجا هستید: خدمات < ایستگاه کاری صباد

CBIPIchak

سامانه صباد

Lock کردن چک برای نقد کردن

تاریخ سررسید چک

شماره سریال چک

مبلغ چک

چک کاغذی

عدم برگشت

عادی

درخواست برگشت زدن چک

تاریخ سررسید چک

شماره صباد

کد شاخه حساب عهده چک

نوع چک

کد شاخه حساب مقصد

دارندگان چک

شماره شهاب	نوع کد شناسایی	کد ملی / شماره فراگیر	عملیات
+			

lock کننده چک

شماره شهاب

نوع کد شناسایی مشتری حقیقی

کد ملی

عملیات جدید

چک Lock

سامانه صباد

- استعلام چک
- لغو ثبت چک توسط شعبه
- نقد کردن درون بانکی
- ابطال چک
- چک Lock/Unlock
- مسدودی/رفع مسدودی چک
- راهنمای کاربر

سرویس‌های قابل استفاده در شعب – سرویس بازگشایی چک (UnLock) توسط شعبه

✓ به منظور بازگشایی (UnLock) نمودن چکی که قفل شده است، کاربران شعب از این سرویس استفاده خواهند کرد. این عمل، این امکان را فراهم خواهد نمود که عملیات دیگری بر روی چک قابل انجام باشد.

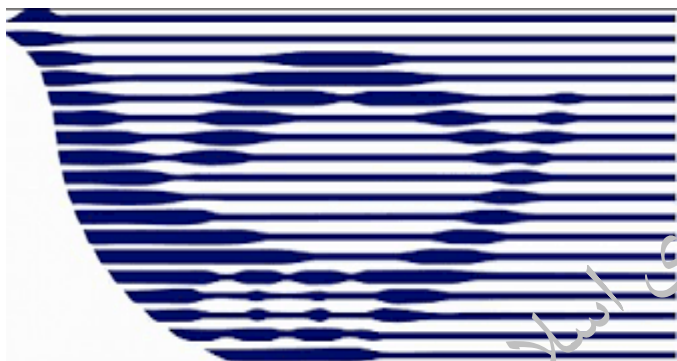
The screenshot displays the 'UnLock کردن چک' (Unlock check) service page on the CBIPichak website. The page is divided into several sections:

- سامانه صیاد (Siyad System):** A sidebar menu on the right containing options like 'استعلام چک' (Check Inquiry), 'لغو ثبت چک توسط شعبه' (Cancel check registration by branch), 'نقد کردن درون بانکی' (Intra-bank cashing), 'ابطال چک' (Check cancellation), 'چک Lock/Unlock', 'مسدودی/رفع مسدودی چک' (Check blocking/unblocking), and 'راهنمای کاربر' (User guide).
- UnLock کردن چک (Unlock check):** The main content area, which includes:
 - A search box for 'شماره صیاد' (Siyad number).
 - A section for 'دارندگان چک' (Check holders) with a table containing columns for 'شماره شهاب' (Shahab number), 'نوع کد شناسایی' (Identification code type), and 'عملیات' (Operations). A green '+' button is visible below the table.
 - A section for 'UnLock کننده چک' (Check unlocker) with input fields for 'شماره شهاب' (Shahab number), 'نوع کد شناسایی' (Identification code type), and 'کد ملی' (National ID code), along with a 'مشتری حقیقی' (Natural person) checkbox and an 'عملیات جدید' (New operations) button.
 - A prominent blue 'UnLock کردن چک' (Unlock check) button.

سرویس‌های قابل استفاده در شعب – سرویس **نقد کردن بین بانکی** توسط شعبه

✓ گام ابتدایی در فرآیند **نقد کردن** (اعم از بین بانکی و درون بانکی) اجرای فرآیند «**قفل نمودن**» چک، با هدف جلوگیری از اجرای عملیاتی دیگر بر چک است. پس از اقدام یاد شده (Locking) کاربر شعبه **پیام مورد نیاز سامانه چکاوک** را تهیه کرده و در اختیار آن قرار می‌دهد.

سرویس‌های قابل استفاده در شعب – سرویس **نقد کردن درون بانکی** توسط شعبه

- ✓ در صورتی که موعد سر رسید چک باشد و از بانک صادر کننده چک اقدام به نقد کردن چک شود از این سرویس استفاده خواهد شد
- ✓ متناظر بودن کد بانک ارسال‌کننده درخواست و نیز کد بانک ثبت شده در اطلاعات چک در سامانه (پیچک) کنترل می شود.
- ✓ پیش از فراخوانی این سرویس، مقتضی است بانک بر اساس موجودی حساب عهده، وجه چک یا بخشی از آن را بلاک کرده و وضعیت نهائی نقد کردن را تشخیص داده باشد.
- ✓ بر اساس درخواست مشتری مبنی بر برگشت زدن یا عدم برگشت چک، و همچنین مقداردهی کاربر شعبه در فیلدی که با عنوان «نتیجه تراکنش بانکی» مشخص گردیده است، در صورتی که مغایرتی در اطلاعات چک نباشد، وضعیت چک در سامانه صیاد (پیچک) به روز رسانی می‌گردد. در غیر این صورت، تغییری ایجاد نشده و لیست مغایرت‌های اطلاعات چک به کاربر شعبه ارسال می‌گردد.

سرویس‌های قابل استفاده در شعب – سرویس نقد کردن درون بانکی توسط شعبه (ادامه)

بنگاه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بنگاه خدمات الکترونیک

فرمان و دستورالعملها | ارتباط با ما

شماره ایما حسابد: | آدرس و تلفنات: | خدمات: | آدرسگاه کارت صباد

CSIP/Chah

ملایم‌یار

نقد کردن درون بانکی

Cashed

نتیجه تراکنش بانکی

شماره سریال چک

مبلغ چک

رقم چک

مسئولیت برگشت زدن چک

تاریخ سررسید چک

شماره صباد

کد ضیا حساب عبده چک

نوع چک

کد ضیا حساب مقصد

درندگان چک

عملیات	کد ضیا حساب (شماره فرابگیر)	نوع کد شناسایی	شماره شعب
+			

آورنده چک

شماره شعب

نوع کد شناسایی

مقتضی حقیقی

کد ملی

عملیات جدید

انجام عملیات نقد کردن

سامانه صباد

- استعام چک
- توقیبت چک توسط شعبه
- نقد کردن درون بانکی
- انفال چک
- Lock/Unlock چک
- مسئولیت برقع مسئولیت چک
- راهنمای کاربر

سرویس‌های قابل استفاده در شعب – سرویس **ابطال برگ چک** توسط شعبه

✓ چنانچه **چک در دست صادر کننده آن باشد** و صادر کننده نخواهد آن را به گردش بیندازد، به بانک مراجعه کرده و **برگ چک را جهت ابطال به بانک عهده** ارائه می‌دهد. بانک با استفاده از این سرویس، ابطال چک را در سامانه پیچک ثبت می‌کند.

The screenshot shows the 'ابطال چک' (Check Cancellation) section of the CBIPichak website. It features a search bar for 'شماره صیاد' (Issuer Number) and a form for providing customer information. The form includes fields for 'شماره شهاب' (Shahab Number), 'نوع کد شناسایی' (Identification Code Type), 'مشتری حقیقی' (Natural Person Customer), and 'کد ملی' (National ID). There are also radio buttons for 'نوع نماینده' (Representative Type) with options for 'حقیقی' (Natural) and 'اتباع بیگانه حقیقی' (Natural Foreigner). A 'شماره شهاب' field is also present at the bottom. The interface includes a 'عملیات جدید' (New Operations) button and an 'ابطال چک' (Cancel Check) button. On the right, a 'سامانه صیاد' (Issuer System) sidebar lists various services like 'استعلام چک' (Check Inquiry), 'لغو ثبت چک توسط شعبه' (Check Registration Cancellation by Branch), and 'ابطال چک' (Check Cancellation).

سرویس‌های قابل استفاده در شعب – سرویس **مسدودی چک** توسط شعبه

- ✓ هر یک از ذینفعان چک در زنجیره مبادلات چک می‌تواند جهت مسدود کردن چک (ماده ۱۴) اقدام نماید و درخواست خود را به بانک عهده ارائه دهد.
- ✓ در صورتی که شماره نامه قضائی برای سامانه ارسال شود (فراخوانی مجدد سرویس) وضعیت چک به وضعیت مسدودی دائم تبدیل می‌شود.

The screenshot displays the 'مسدود کردن چک' (Block Check) service interface on the Central Bank of Iran's website. The main form includes the following fields and options:

- مقتودع:** A dropdown menu for selecting the check type.
- شماره صیاد:** A text input field for the check number.
- شماره نامه قضایی:** A text input field for the court order number.
- مسدود کننده چک:** A section for identifying the checker, including 'شماره شهاب' (Shahab Number) and 'نوع کد شناسایی مشتری حقیقی' (Real Customer Identification Code Type).
- نماینده شخص حقوقی/وکیل مسدود کننده چک:** A section for legal representatives, including 'نوع نماینده' (Representative Type) and 'کد ملی' (National ID).
- Buttons:** 'عملیات جدید' (New Operations) and 'مسدود کردن چک' (Block Check).

The right sidebar, titled 'سامانه صیاد' (Check Status System), provides additional actions:

- استعلام چک (Check Inquiry)
- لغو ثبت چک توسط شعبه (Cancel Check Registration by Branch)
- نقد کردن درون بانکی (Intra-bank Cash)
- ابطال چک (Check Cancellation)
- چک Lock/Unlock
- مسدودی ارفع مسدودی چک (Check Release)
- راهنمای کاربر (User Guide)

سرویس‌های قابل استفاده در شعب – سرویس **رفع مسدودی چک** توسط شعبه

✓ مسدود کننده چک با مراجعه به بانک می تواند درخواست رفع مسدودی نماید. هم چنین چنان چه بانک بخواهد بعد از پسپری شدن هفت روز از مسدودی چک و عدم ارائه مستندات قضائی توسط مسدود کننده، وضعیت چک را رفع مسدودی نماید از این سرویس استفاده می کند.

The screenshot shows the 'رفع مسدودی چک' (Check Deactivation) form on the CBIPichak website. The form is divided into several sections:

- شماره صیاد:** A text input field for the issuer's account number.
- شماره نامه قضایی:** A text input field for the court order number.
- تاریخ نامه قضایی:** A date selection field for the court order date.
- رفع مسدودکننده چک:** A section containing:
 - شماره شهاب:** A text input field for the Heshab number.
 - نوع کد شناسایی:** A dropdown menu with 'کد ملی' (National ID) selected.
 - مشتری حقیقی:** A checkbox that is currently checked.
- نماینده شخص حقوقی/وکیل رفع مسدودکننده چک:** A section for legal representatives:
 - نوع نماینده:** Radio buttons for 'حقیقی' (Natural) and 'اتباع بیگانه حقیقی' (Natural foreigner).
 - کد ملی:** A text input field for the representative's national ID.
 - شماره شهاب:** A text input field for the representative's Heshab number.
- عملیات جدید:** A button to perform the deactivation operation.
- رفعی مسدودی:** A button to submit the request.

On the right side, there is a 'سامانه صیاد' (Issuer System) sidebar with a list of actions:

- استعلام چک (Check Inquiry)
- لغو ثبت چک توسط شعبه (Cancel check registration by branch)
- نقد کردن درون بانکی (Intra-bank clearing)
- ابطال چک (Check cancellation)
- چک Lock/Unlock
- مسدودی/رفع مسدودی چک (Check deactivation)
- راهنمای کاربر (User guide)

پرسش و پاسخ

سمینار آشنایی با قانون اصلاح قانون صدور چک

اداره اطلاعات بانکی

بهمن ماه ۱۳۹۹

عناوین سمینار

- ❖ سامانه چک‌های برگشتی
- ❖ سامانه جدید چک‌های برگشتی
- ❖ نحوه ثبت کدرهگیری در گواهی نامه عدم پرداخت
- ❖ مقررات اعمال محدودیت برای امضاء کنندگان چک‌های برگشتی
- ❖ نحوه اجرای مقررات ماده ۱۴ قانون صدور چک
- ❖ نحوه رفع سوء اثر مرور زمان چک‌های برگشتی
- ❖ نحوه حذف و احیاء چک‌های برگشتی
- ❖ نحوه اعمال مقررات تبصره ۱ ماده ۵ مکرر قانون صدور چک
- ❖ ابهامات مختلف در خصوص نحوه اجرای سایر مواد قانون صدور چک

اهداف کلی ایجاد سامانه چک‌های برگشتی:

(۱) شناسائی و ساماندهی وضعیت اعتباری مشتریان بانک‌ها

(۲) زمینه سازی برای انجام اعتبارسنجی دقیق‌تر مشتریان

(۳) ارائه خدمات به سایر سامانه‌های بانک مرکزی در حوزه اعتبارسنجی از جمله سامانه های صیاد و سپام و سمات و همچنین شرکت های اعتبارسنجی

(۴) افزایش کیفیت اطلاعات موجود در بانک‌های اطلاعاتی

قوانین و مقررات مرتبط با تشکیل سامانه چک‌های برگشتی

ماده 4

قانون صدور چک

مصوب مجلس شورای
اسلامی (1397/08/13)

ماده 12

دستورالعمل حساب جاری

مصوب شورای پول و
اعتبار (1397/03/01)

ماده 2

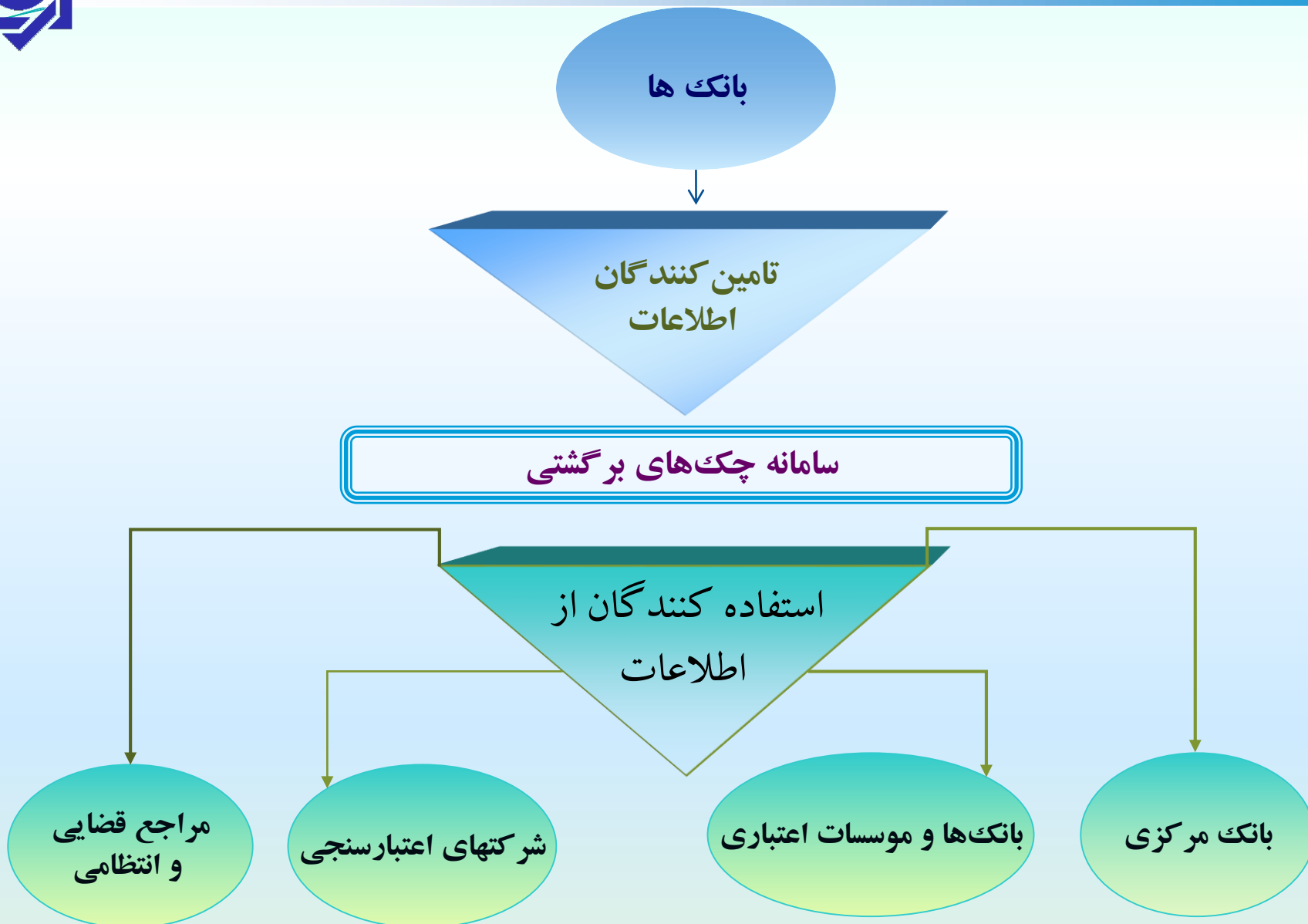
آئین نامه مستند سازی جریان وجوه

مصوب هیات وزیران

(1386/12/22)

تأمین کنندگان و استفاده کنندگان اطلاعات چک‌های برگشتی

گزارشهای قابل استخراج از سامانه چک‌های برگشتی

نحوه ثبت کد رهگیری در گواهی نامه عدم پرداخت

❖ به دلیل الزامات موجود در ماده ۴ قانون صدور چک و بخشنامه شماره ۹۸/۴۶۸۵۱۱ مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۸ مدیریت کل اعتبارات، بانکها میبایست نسبت به ثبت کد رهگیری به صورت سیستمی در گواهی نامه عدم پرداخت اقدام نمایند.

❖ بر این اساس طی بخشنامه شماره ۹۸/۲۵۲۸۰۹ مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۴، مستندات فنی سرویس ثبت آنی چک برگشتی و ارائه کد رهگیری به شبکه بانکی ارسال شده که بانکها میبایست حداکثر تا پایان بهمن ماه، تمهیدات لازم را در این زمینه فراهم نمایند.

مقررات اعمال محدودیت برای امضاء کنندگان چک‌های برگشتی

- مطابق تبصره ۲ ماده ۵ مکرر قانون صدور چک، در صورتی که چک به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی صادر شود، اقدامات موضوع این ماده (محرومیت‌ها) علاوه بر صاحب حساب، در مورد وکیل یا نماینده نیز اعمال می‌گردد؛ مگر اینکه در مرجع قضائی صالح اثبات نماید عدم پرداخت مستند به عمل صاحب حساب یا وکیل یا نماینده بعدی او است.
- بر این اساس مقررات قبلی این امر، موضوع تبصره ذیل بند ۳ ماده ۱۹ دستورالعمل حساب جاری مبنی بر لزوم ارسال اطلاعات مدیرعامل و اعضای هیات مدیره چک‌های برگشتی اشخاص حقوقی به سامانه چک‌های برگشتی ملغی می‌باشد.

نحوه اجرای مقررات ماده ۱۴ قانون صدور چک

- بر اساس ماده ۱۴ قانون صدور چک، صادر کننده چک یا ذینفع یا قائم مقام قانونی آن‌ها با تصریح به اینکه چک مفقود یا سرقت یا جعل شده و یا از طریق کلاهبرداری یا خیانت در امانت یا جرائم دیگری تحصیل گردیده می‌تواند کتباً دستور عدم پرداخت وجه چک را به بانک بدهد. بانک پس از احراز هویت دستور دهنده از پرداخت وجه آن خودداری خواهد کرد و در صورت ارائه چک بانک گواهی عدم پرداخت را با ذکر علت اعلام شده صادر تسلیم می‌نماید.
- دستور دهنده مکلف است پس از اعلام به بانک شکایت خود را به مراجع قضایی تسلیم و حداکثر ظرف مدت یک هفته گواهی تقدیم شکایت خود را به بانک تسلیم نماید در غیراین صورت پس از انقضای مدت مذکور بانک از محل موجودی به تقاضای دارنده چک وجه آن را پرداخت می‌کند.

نحوه اجرای مقررات ماده ۱۴ قانون صدور چک

اطلاعات چک های برگشتی موضوع ماده (۱۴) قانون صدور چک، بر اساس تکلیف قانون می بایست به سامانه چک های برگشتی بانک مرکزی ارسال شوند؛ لیکن پس از درج اطلاعات با کد اختصاص یافته برای علت برگشت چک های مشمول، چک های مذکور در پاسخ استعلام نمایش داده نخواهد شد. در همین رابطه تبصره ۴ ماده (۵) مکرر الحاقی به قانون نیز مقرر می دارد: "چنانچه صدور گواهی نامه عدم پرداخت، به دلیل دستور عدم پرداخت طبق ماده (۱۴) قانون صدور چک و تبصره های آن باشد، سوءاثر محسوب نخواهد شد" که این حکم، عطف ماسبق شده و می بایست نسبت به موارد قبلی (گواهی نامه های عدم پرداخت ناشی از اعمال ماده (۱۴) که پیش از لازم الاجرا شدن قانون جدید صادر شده اند) نیز اعمال گردد.

نحوه رفع سوءاثر مرور زمان چک‌های برگشتی

مطابق بند “و” تبصره ۳ ماده ۵ مکرر قانون صدور چک، سپری شدن مدت سه سال از تاریخ صدور گواهینامه عدم پرداخت مشروط به عدم طرح دعوای حقوقی یا کیفری در خصوص چک توسط دارنده به عنوان یکی از روش‌های رفع سوءاثر از چک‌های برگشتی می‌باشد. بر این اساس حسب جلسات برگزار شده با نمایندگان مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، سامانه استعلام طرح دعوای مطروحه چک در پایگاه خدمات الکترونیک قضایی به آدرس Adliran.ir ایجاد شده است.

بانک‌ها می‌بایست با مراجعه به آدرس مذکور، نسبت به بررسی سوابق طرح دعوای مطروحه چک مشتریان اقدام نمایند.

نحوه حذف و احیاء چک‌های برگشتی

پیش از مردادماه ۱۳۹۸ عملیات حذف و احیاء چک‌های برگشتی حسب درخواست ارسالی بانک‌ها و به استناد مدارک مثبتة توسط کارشناسان اداره اطلاعات بانکی انجام می‌پذیرفت. مطابق بخشنامه شماره ۹۸/۱۵۷۳۸۸ مورخ ۱۳۹۸/۰۵/۰۹ مدیریت کل اعتبارات بانک مرکزی، عملیات حذف و احیاء چک‌های برگشتی در اختیار بانک‌ها قرار گرفته است. بانک‌ها می‌بایست بر اساس شیوه‌نامه ارسالی عملیات مذکور را انجام می‌دهند.

نحوه اعمال مقررات تبصره ۱ ماده ۵ مکرر قانون صدور چک

تبصره ۱ ماده ۵ مکرر قانون صدور چک :

چنانچه اعمال محدودیت های مذکور در بندهای (الف)، (ج) و (د) در خصوص بنگاه های اقتصادی با توجه به شرایط، اوضاع و احوال اقتصادی موجب اخلال در امنیت اقتصادی استان مربوط شود، به تشخیص شورای تأمین استان موارد مذکور **به مدت یکسال** به حالت تعلیق درمی آید. آیین نامه اجرائی این تبصره با در نظر گرفتن معیارهای مانند میزان تولید و صادرات بنگاه و تعداد افراد شاغل در آن ظرف مدت سه ماه از لازم الاجراء شدن این قانون به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی به تصویب هیأت وزیران رسید.

آیین نامه اجرائی تبصره ۱ ماده ۵ مکرر قانون صدور چک

لیست شرکتهای دارای مصوبه شورای تامین استان

بنگاههای دارای مصوبه شورای تامین استانها برای تعلیق محدودیت‌های چک برگشتی

بارگذاری فهرست مسمولین تعلیق محدودیت‌های باسی از چک برگشتی برای بنگاه‌های اقتصادی دارای مصوبه شورای تامین استان ها در منوی «اخبار و اطلاعات»

اعمال محدودیت سیستمی در ارائه شماره پیگیری به بانک‌ها و موسسات اعتباری فاقد اطلاعات کامل در سمت

تعلیق موقت اعمال محدودیت اخذ شماره پیگیری برای مشتریان بدحساب و دارای چک برگشتی

رفع سوء اثر چک‌های برگشتی مشمول مرور زمان 3 سال با کد 6

تاریخ	موضوع
24 دی 1398	
18 آذر 1398	
10 آذر 1398	
23 آبان 1398	
21 مهر 1398	
بیشتر...	

صفحه اول | اخبار و اطلاعات | فرمها و دستورالعملها | ارتباط با ما

شما اینجا: اخبار بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تابلوی اعلانات کاربران ارشد

تابلوی اعلانات

نقلیه موقت

نرخ ارز مرجع

نام کاربری:

کلمه عبور:

ورود

دسترسی سریع

آمار بازدید

کاربران فعال:

1077

سامانه جدید چک‌های برگشتی

نوآوری‌های سامانه جدید چک‌های برگشتی

تخصیص کد رهگیری به گواهی‌نامه
عدم پرداخت به صورت برخط

ثبت اطلاعات اتباع خارجی

ثبت آنی چک برگشتی
از سامانه

ثبت اطلاعات ذینفع چک برگشتی

تفکیک شعب افتتاح کننده،
برگشت زنده و رفع سوءاثرکننده

رفع سوءاثر آنی چک برگشتی
از سامانه

فیلدهای اضافه شده به سامانه

تاریخ رفع سوءاثر در شعبه

شماره و تاریخ نامه گواهی
تقدیم شکایت موضوع
ماده ۱۴ قانون صدور چک

مبلغ برگشت چک

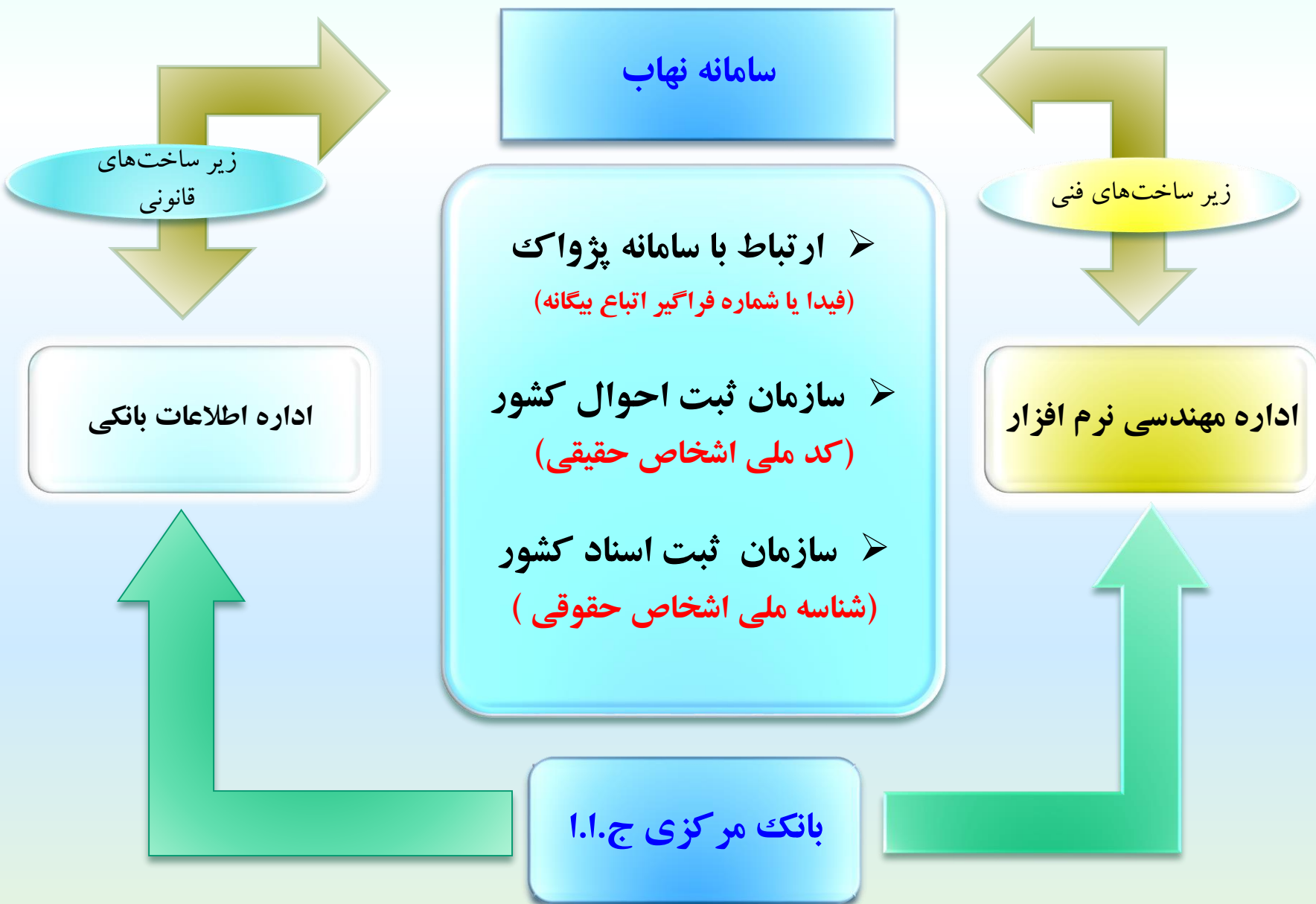
سریال ۱۶ رقمی چک‌های صیادی

علل برگشت چک
مطابق با چکاوک

نحوه ارائه چک به بانک

اهم تغییرات آبی در سامانه چک‌های برگشتی:

روشهای رفع سوء اثر از چکهای برگشتی

❖ ارائه لاشه چک

❖ تامین موجودی و پاس شدن چک از حساب جاری

❖ ارائه رضایت نامه محضری ذی نفع چک

❖ واریز معادل مبلغ چک و مسدود نمودن آن به مدت یک سال

❖ مشمولین مرور زمان

❖ ارائه حکم قضایی

شیوه‌نامه حذف و احیاء چک‌های برگشتی

انجام عملیات حذف و احیاء چک‌های برگشتی توسط مسئول ثبت و تغییر اطلاعات سامانه بانک با نام کاربری و رمز عبور اختصاص یافته برای ایشان پس از تایید واحد امور بازرسی بانک، امکان پذیر است.

واحد امور بازرسی می‌بایست نسبت به بررسی و کنترل مدارک مستند مبنی بر درج نادرست چک برگشتی در سوابق شخص (جهت حذف) و یا رفع سوءاثر اشتباه چک برگشتی (جهت احیاء) اقدام نماید.

مطابق مفاد قانون صدور چک، هر چک باید صرفاً در سوابق صاحب حساب و امضاکنندگان آن ثبت گردد.

چک‌های برگشتی حساب مشترک فارغ از امضاء یا عدم امضاء چک، می‌بایست در سوابق کلیه صاحبان حساب ثبت گردد.

شیوهنامه حذف و احیاء چک‌های برگشتی

در صورت ثبت نادرست اطلاعات امضاداران، نمایندگان یا وکلای حساب‌های قرض الحسنه جاری که چک برگشتی را امضا نموده‌اند، می‌بایست اطلاعات ایشان از سامانه حذف گردد.

خروج امضاکنندگان چک (اشخاص حقیقی) از شرکت، تاثیری بر حذف چک از سوابق ایشان ندارد.

اعطای دسترسی مذکور به کارکنان غیر، ممنوع می‌باشد.

بانک موظف است مدارکی که به استناد آنها عملیات حذف و احیاء چک‌های برگشتی صورت پذیرفته است را تا ۳ سال به صورت سیستمی جهت بازرسی ناظران و بازرسان این بانک نگهداری نماید.

ابهامات مختلف در خصوص نحوه اجرای سایر مواد قانون صدور چک

The screenshot shows the website of the Central Bank of the Islamic Republic of Iran. At the top right, there is the bank's logo and name in Persian and English: "CENTRAL BANK OF THE ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN". Below this, the text "دکانه خدمات الکترونیک" (Electronic Services Kiosk) is displayed in Persian. A navigation bar contains links for "صفحه اول" (Home), "اخبار و اطلاعات" (News and Information), "فرمها و دستورالعملها" (Forms and Instructions), and "ارتباط با ما" (Contact Us). A search bar with the placeholder "جستجو..." is on the left. A dropdown menu is open, showing search results for "اخبار بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران". The results include "شما اینجا" (You are here), "تابلوی اعلانات کاربران ارشد" (Senior Users Noticeboard), "متن کامل" (Full Text), "تابلوی اعلانات" (Noticeboard), "پاسخ" (Answer), "نرخ ارز مرجع" (Reference Exchange Rate), and "بنگاههای دارای مصوبه شورای تأمین استانها برای تطبیق محدودیت‌های چک برگشتی" (Authorized agencies for check return limit adjustment).

به اطلاع می‌رساند مستند «پاسخ سوالات و ابهامات بانکها در خصوص قانون صدور چک مصوب 1397»، به منظور پاسخگویی به سؤالات و ابهامات همکاران شبکه بانکی تهیه شده و در صفحه «فرم‌ها و دستورالعمل‌ها» قرار گرفته است.

با سپاس از توجه شما

اداره اطلاعات بانکی